

Sygn. akt VII U 1078/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 maja 2017 r. w Warszawie

sprawy M. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 31 maja 2016 roku, znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. Ż. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01 maja 2016 roku na stałe.

Sygn. akt VII U 1078/16

UZASADNIENIE

W dniu 24 czerwca 2016 r. **M. Ż.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji

ww. organu rentowego z dnia 31 maja 2016 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania M. Ż. oświadczył, że w styczniu 2014 r. przeszedł zawał serca, w wyniku czego cierpi na zespół amnestyczny z encefalopatią niedotleniową – niedokrwienną oraz depresję, w związku z czym pozostaje pod stałą opieką specjalistów z zakresu kardiologii, neurologii oraz psychiatrii. Zaznaczył,

że schorzenie wyłącza go z możliwości powrotu do pracy w zawodach dziennikarza, wykładowcy akademickiego oraz trenera biznesu, które wcześniej wykonywał,

a ponadto nie może również podjąć nauki w celu przekwalifikowaniu zawodowego. Wskazał również, że kłopoty z pamięcią nie pozwoliły mu na napisanie książki,

na którą umowę podpisał przed chorobą. Odwołujący wniósł o przebadanie przez lekarzy sądowych wyrażając obawę, że lekarze ZUS nie mieli specjalizacji z neurologii lub neuropsychologii.

W odpowiedzi na odwołanie **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział**

w W. w dniu 19 lipca 2016 r. wniósł o oddalenie odwołania M. Ż. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy zaznaczył, że odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa w oparciu

o orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 18 maja 2016 r., która nie uznała go za osobę niezdolną do pracy. Powołując tę okoliczność organ rentowy uznał odwołanie za bezzasadne.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. Ż., urodzony dnia (...), posiada wykształcenie wyższe. W trakcie swojej aktywności zawodowej pracował jako dziennikarz, asystent na uczelni wyższej, kierownik ds. szkoleń i informacji oraz dyrektor programowy – trener biznesu (świadczenia pracy, zaświadczenia zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 9-18 a.r. tom I).

W związku z doznanym zawałem serca i hospitalizacją odwołujący był całkowicie niezdolny do pracy w okresie od 21 stycznia 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r., z tego tytułu miał orzeczone świadczenie rehabilitacyjne oraz rentę z tytułu niezdolności

do pracy Ubezpieczony był całkowicie niezdolny do pracy od 21 stycznia 2014 r.

do 30 kwietnia 2016 r. i pobierał z tego tytułu rentę; był również kierowany

na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS (decyzja ZUS

z 27.04.2015 r., skierowanie na rehabilitację, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS

– nieoznaczone karty a.r.).

W dniu 9 marca 2016 r. M. Ż. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek odwołującego, a.r.).

W toku postępowania przed organem rentowym odwołujący został skierowany

na badanie do lekarza ZUS, który orzeczeniem z dnia 15 kwietnia 2016 r. uznał odwołującego za częściowo niezdolnego do pracy do kwietnia 2017 r. Odwołujący wniósł w dniu 29 kwietnia 2016 r. sprzeciw od tego orzeczenia. Odwołujący

został wówczas skierowany na badanie do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem

z dnia 18 maja 2016 r. nie uznała odwołującego za niezdolnego do pracy. W oparciu

o to orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję z dnia 31 maja 2016 r., znak: (...), mocą której odmówił odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (orzeczenia lekarza orzecznika i Komisji Lekarskiej ZUS, sprzeciw odwołującego, skarżona decyzja ZUS z 31.05.2016 r. – nieoznaczone kart a.r. tom I).

M. Ż. wniósł odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k. 2 a.s.).

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych neurologa, psychiatry (k. 6 i 82 a.s.), i psychologa (k. 60 a.s.) celem ustalenia, czy odwołujący się jest zdolny czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polegała.

Na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów medycznych odwołującego oraz opinii biegłych sądowych Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 23 stycznia 2014 r.

M. Ż. miał zawał mięśnia sercowego powikłany nagłym zatrzymaniem krążenia. W związku z zawałem odwołujący był hospitalizowany w okresie

od 14 kwietnia 2015 r. do 5 maja 2015 r. W trakcie hospitalizacji u odwołującego rozpoznano encefalopatię niedotleniowo-niedokrwienną, zespół amnestyczny oraz zaburzenia depresyjne. W badaniach neurologicznych i testach psychologicznych stwierdzono, że w wyniku doznanego zawału serca doszło do organicznego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego ((...)) prowadzące do istotnego osłabienia funkcji poznawczych i wykonawczych, procesów uwagi oraz deficyty wzrokowo-przestrzenne oraz wzrokowo-konstrukcyjne. W związku ze stwierdzonymi schorzeniami odwołujący korzystał z usług poradni psychiatrycznych i neurologicznych. Rozpoznane

u odwołującego uszkodzenie (...) przejawia się w obniżeniu nastoju i koncentracji, spowolnieniem reakcji, łatwym przemęczaniem się oraz obniżeniem zdolności uczenia się, funkcjonowanie poznawcze i emocjonalne w porównaniu

do stanu sprzed zawału jest obniżone. Organiczny charakter uszkodzeń (...) i wywołanych nim zmian mają tendencję do pogłębiania, co przemawia za przyjęciem niepomysłnego rokowania
co do ewentualnej poprawy stanu schorzenia w przyszłości (opinie biegłych sądowych: neurolog z 22.09.2016 r. k. 34-35 a.s., psychiatry z 15.10.2016 r. k. 47-49 a.s.
i z 13.02.2017 r. k. 87 a.s., psycholog z 26.12.2016 r. k. 72 a.s., dokumentacja medyczna załączona do akt rentowych).

Biegli sądowi powołani w sprawie ocenili stan zdrowia M. Ż. jako uzasadniający orzeczenie częściowej niezdolności do pracy w stopniu po dniu
30 kwietnia 2016 r. w stopniu trwałym (opinie biegłych sądowych: neurolog z 22.09.2016 r. k. 34-35 a.s., psychiatry z 15.10.2016 r. k. 47-49 a.s. i z 13.02.2017 r. k. 87 a.s., psycholog z 26.12.2016 r. k. 72 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny niniejszej sprawy na podstawie dokumentów załączonych do akt oraz opinii biegłych sądowych. Zebrane w sprawie dowody nie budziły wątpliwości co do ich wiarygodności i ostatecznie nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się przede wszystkim na opiniach biegłych sądowych. Biegli sformułowali swoje wnioski w oparciu o analizę dokumentacji medycznej odwołującego, obejmującej karty informacyjne z leczenia szpitalnego, zaświadczenia specjalistów oraz wyniki badań, a także badania przeprowadzone na jego osobie, miały więc charakter kompleksowy i wszechstronny. Konkluzje płynące z opinii biegłych zostały ostatecznie uznane przez organ rentowy (k. 97-98 a.s.) a Sąd wzięwszy pod uwagę dokonaną w nich analizę stanu zdrowia odwołującego oraz sposób stawiania diagnoz i formułowania wniosków uznał te opinie za kompleksowe i rzetelne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. Ż. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 31 maja 2016 r., znak:(...), jest zasadne i jako takie zasługiwało na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył prawa M. Ż. do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w oparciu o orzeczenia organów orzeczniczych uznał odwołującego za osobę zdolną do pracy. Z tym stanowiskiem odwołujący nie zgodził się, wskazując, że dolegające mu schorzenia uniemożliwiają mu kontynuowanie dotychczasowego zatrudnienia.

Kwestie związane z nabyciem prawa do renty zostały przez ustawodawcę unormowane w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 887; ze zm. – dalej jako ustawa emerytalna). Zgodnie z treścią tego przepisu renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie zaś z art. 107 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że odwołujący w związku ze złym stanem zdrowia został przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznany za osobę częściowo niezdolną do pracy w okresie od 21 stycznia 2014 r.

do 30 kwietnia 2016 r. i z tego tytułu miał przyznane prawo do renty okresowej do dnia 30 kwietnia 2016 r. Skarżona w niniejszym postępowaniu decyzja organu rentowego została wydana w odpowiedzi na wniosek o ponowne przyznanie prawa

do ww. świadczenia. Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał, że istotą sporu w sprawie było ustalenie, czy stan zdrowia odwołującego po dniu, do którego świadczenie rentowe mu przysługiwało, tj. po dniu 31 lipca 2014 r., uległo poprawie

w stopniu uzasadniającym stwierdzenie, że nie jest on już osobą niezdolną do pracy, czy też, że stan co najmniej częściowej niezdolności do pracy po tej dacie nadal istnieje.

Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu.

Przepis art. 12 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy

- całkowitą i częściową. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Z kolei częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Wyjaśnienie częściowej niezdolności do pracy i treści pojęcia „pracy zgodnej

z poziomem posiadanych kwalifikacji” wymaga uwzględnienia zarówno kwalifikacji formalnych (czyli zakresu i rodzaju przygotowania zawodowego udokumentowanego świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami), jak i kwalifikacji rzeczywistych

(czyli wiedzy i umiejętności faktycznych, wynikających ze zdobytego doświadczenia zawodowego) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2006 roku,

I UK 103/06). Poprzez pojęcie "niezdolności do wykonywania pracy zgodnej

z poziomem posiadanych kwalifikacji" należy rozumieć rzeczywistą utratę zdolności

do pracy lub znaczne jej ograniczenie, przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21 stycznia 2016 r. III AUa 407/15).

Dopiero zatem zmiana zawodu w ramach posiadanych kwalifikacji i brak rokowań odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu dają podstawę do przyznania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z 13 października 2009 r., II UK 106/09, z 8 maja 2008 roku, I UK 356/07, z 11 stycznia 2007 roku,

II UK 156/06 i z 25 listopada 1998 roku, II UKN 326/98). Nie wystarczy więc udowodnienie, iż występują u ubezpieczonego określone schorzenia, lecz należy

je powiązać z rzeczywistymi kwalifikacjami i ustalić, czy doszło do znacznej utraty zdolności do pracy, zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niezdolność

do wykonywania pracy dotychczasowej jest warunkiem koniecznym ustalenia prawa

do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym.

Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania

zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej) (zob. przykładowo wyroki Sądu Najwyższego: z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03 oraz z dnia 27 stycznia 2012 r.,

II UK 108/11).

Rozstrzygnięcie kwestii spornej wymagało zasięgnięcia informacji z zakresu medycyny, w związku z czym Sąd Okręgowy w toku postępowania dopuścił dowody

z dokumentacji medycznej oraz opinii biegłych sądowych. Biegła sądowa neurolog J. B. wskazała, że rozpoznane u odwołującego organiczne zmiany (...) prowadzą do istotnego osłabienia funkcji poznawczych i nie rokuje poprawy. Biegła psycholog J. K. wyjaśniła, że funkcje poznawcze odwołującego są obniżone w stosunku do średniej; odwołujący ma obniżony stopień uwagi, koncentracji, uczenia się, oceny krytycznej i logicznej oceny sytuacji społecznych, a także analizę i syntezę wzrokowo-ruchową. Z kolei biegła psychiatra M. L. zwróciła uwagę, że u odwołującego dominują zaburzenia neuropsychologiczne – zaburzenia uwagi, zapamiętywania i przypominania sobie nowych informacji, podatność na dystrakcję i interferencję oraz osłabiona wydolność i elastyczność uwagi. Biegłe sądowe były zgodne co do tego, że stan zdrowia odwołującego uniemożliwia opiniowanemu wykonywanie pracy zgodnie z dotychczasowymi kwalifikacjami; stan ten uległ pogorszeniu w stosunku do stanu sprzed choroby i trwa nadal po dniu 30 kwietnia 2016 r.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że M. Ż. w dalszym ciągu jest osobą częściowo niezdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Opinie biegłych sądowych w tym zakresie były jednoznaczne i wyczerpujące, opierały się na wszechstronnej analizie stanu zdrowia odwołującego w odniesieniu do jego możliwości podjęcia pracy w dotychczas wykonywanych zawodach. Odwołujący cierpi na istotne obniżenie funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego, co wpływa na jego zdolności intelektualno-emocjonalnej adaptacji do sytuacji społecznych, sprawnego wnioskowania czy uczenia się. Stąd też podzielić należało stanowisko biegłych co do braku możliwości wykonywania przez odwołującego pracy dziennikarza (redaktora), asystenta, czy też trenera biznesu, gdyż zawody te wymagają co najmniej dobrej kondycji intelektualnej i emocjonalnej, koordynacji i organizacji działań oraz wiążą się z pracą w stresie. Objawy rozpoznanych u odwołującego schorzeń istotnie ograniczają podejmowanie przez niego czynności związanych z wykonywaniem powyższych zawodów, co w konsekwencji prowadzi do uznania, że odwołujący jest istotnie ograniczony w wykonywaniu pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Ostatecznie stanowisko biegłych podzieliła również przewodnicząca komisji lekarskich ZUS

– a tym samym organ rentowy, który do opinii przewodniczącej się odwoływał – która w opinii lekarskiej z 27 lutego 2017 r. zgodziła się z opinią biegłego psychiatry, uwzględniając rozpoznane u odwołującego obniżenie funkcji poznawczych, emocjonalnych, organiczne tło zaburzeń oraz wiek ubezpieczonego. Stąd też należało wysnuć wniosek, zgodnie z którym ubezpieczony jest istotnie ograniczony w wykonywaniu pracy zgodnej z jego kwalifikacjami, co pozwala przyjąć, że jest częściowo niezdolny do pracy.

Sąd Okręgowy oparł się na regulacji art. 129 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W niniejszym postępowaniu ustalono, że częściowa niezdolność do pracy odwołującego trwała nadal po dacie wskazanej w poprzedniej decyzji organu rentowego na mocy której odwołującemu przyznano rentę, tj. 30 kwietnia 2016 r. Biegli podkreślili trwały charakter rozpoznanych u odwołującego schorzeń oraz niekorzystne rokowania co do ich leczenia. Z tych też względów Sąd Okręgowy ustalił, że prawo do renty przysługuje odwołującemu od dnia następującego po dniu określonym w poprzedniej decyzji ZUS, tj. od dnia 1 maja 2016 r., na stałe.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie M. Ż. od decyzji organu rentowego z dnia 31 maja 2016 r., znak: (...) i orzekając co do istoty zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

Zarządzenie: (...)

(...)